



Latvijas humusvielu ražotāju un patērētāju asociācija (LHRPA), LOSP biedrs.



Latvijas humusvielu ražotāju un patērētāju asociācijas un citu ar nozares - Humusvielu mēslošanas līdzekļu un identisku organisko un organominerālo mēslošanas līdzekļu ražošana no Latvijas kūdras - attīstību saistīto ekspertu ziņojums "Lauku attīstības programma" 2014.-2020.gadam Nozares skatījumā.



PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

Nozares mērķis:

Attīstīt augstvērtīgu bioloģiski aktīvu organisko un organominerālo mēslošanas līdzekļu no Latvijas kūdras, kā arī citu identisku mēslošanas līdzekļu ražošanu, lai sekmētu Latvijas lauksaimniecības attīstību un dotu būtisku ieguldījumu lauksaimniecības produktu ar augstu pievienoto vērtību ražošanā.



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

Nozares izveides pamatojums

Humusvielu mēslošanas līdzekļu ražošanu no Latvijas kūdras, vispirms, veicināja Latvijas zinātnieku veiktie izgudrojumi, kā arī fakts, ka vēl 2005.gadā Latvijā pieejamās kūdras pārstrādes tehnoloģijas, labākajā gadījumā, bija kūdras substrāta izstrāde, kas mūs nozares izpratnē ir virspusēja pieeja zemes dzīļu bagātībai kūdrai.



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

Nozares attīstību iepriekšējā plānošanas periodā sekmēja:

- 1) Nozares uzņēmumi ir uzsākuši sadarbību ar lauksaimniecības zinātniskajām institūcijām un Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru (LLKC). Ir saņemts Valsts Lauku tīkla atbalsts.;**
- 2) LHRPA viedokli par nozares attīstību un tās potenciālo devumu Latvijas lauksaimniecības attīstībai ir uzklusījusi Zemkopības ministrija, ZM Lauksaimniecības departaments, Lauku atbalsta dienests, LLKC, Valsts Augu aizsardzības dienests, Pārtikas un veterinārais dienests, LOŠP.**



PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

Nozares attīstība 2014.-2020.g. plānošanas perioda sākumā:

- 1) LHRPA viedokli par nozares attīstību un tās potenciālo devumu Latvijas lauksaimniecības attīstībai ir uzklusījusi Zemkopības ministrija, ZM Lauksaimniecības departaments, Lauku atbalsta dienests, LLKC, Valsts Augu aizsardzības dienests, Pārtikas un veterinārais dienests, LOŠP.
- 2) Nozares uzņēmumi ir padziļinājuši sadarbību ar lauksaimniecības zinātniskajām institūcijām (Priekuļu Laukaugu selekcijas institūts), Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru (LLKC, Lauku demonstrējums „Humānvielu lietošanas ietekme uz ziemas kviešu ražu un kvalitāti”, lekcijas LLKC rajonu centros). Ir saņemts Valsts Lauku tīkla atbalsts.



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

Nozares attīstība 2014.-2020.g. plānošanas perioda sākumā:

- 3) LHRPA biedri, pateicoties LOSP atbalstam un organizētajiem pasākumiem (t.sk. sapulces), ir aicināti paust savu viedokli par jautājumiem, kas skar nozares attīstību un Latvijas lauksaimniecības attīstību kopumā, ko arī asociācijas kapacitātes robežās izmantojam.**
- 4) Sākot ar 2013.g. ir ieskicēti pirmie pētījumi ar VAS "Latvijas valsts meži" (Mazsilu kokaudzētavā 2013. gadā tika veikti pētījumi priežu sējeņu audzēšanā).**



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

Nozares attīstība 2014.-2020.g. plānošanas perioda sākumā:

- 5) 2014.gadā sāka sadarbība ar LO SP biedru Biedrība "Kartupeļu audzētāju un pārstrādātāju savienība", Hv preparātu un citokinīna izmantošana kartupeļu audzēšanā;
- 6) Latvijā ražotie humusvielu produkti šobrīd tiek lietoti Polijā, Lietuvā, Ganā, Kotdivuārā, Igaunijā. Vairāki ražotāji ir sākuši produktus virzīt Krievijā, Līča valstīs un Vidusāzijā;
- 7) Tiek izstrādāti produkti, lai sniegtu atbalstu visām lauksaimniecības nozarēm, šobrīd notiek darbs pie dzīvnieku barības sastāvdaļu reģistrēšanas PVD, kas ir jauns etaps nozares attīstībai.



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

Kas sagaida nozari un vai vispār to kāds gaida, un kurā valstī...???!!!

- 1) Vai Latvijas lauksaimnieki ir pietiekoši informēti par humusvielu produktu/preparātu pozitīvajām īpašībām?
- 2) Vai nozarei ir adekvātas iespējas piesaistīt ES struktūrfondu vai valsts līdzfinansējumu pētījumiem par produktu pielietošanu lauksaimniecībā?
- 3) Vai konvencionālajā lauksaimniecībā ir adekvāta attieksme pret labas lauksaimniecības prakses nosacījumiem (LLPN), t.sk. ES nitrātu direktīvu?



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

LATVIJAS LAUKU ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2014.–2020.GADAM AR MUMS VAI....???

SVID Stiprās PUSES

101. Vērojama tendence palielināties uz tirgu orientēto saimniecību skaitam, daudzās saimniecībās veicot ražošanas modernizāciju, tā nodrošinot ES noteiktos standartus un produkcijas kvalitātes atbilstību (it īpaši lopkopības saimniecībās), kā arī palielinot saimniecību konkurētspēju. Saimniecību īpašnieku īpatsvars ar LIZ platību virs 10 ha kopš 2005.gada ir pieaudzis par 10 procentpunktiem, kas liecina par saimniecību konsolidēšanos un efektivitātes palielināšanos



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

Vēlreiz SVID stiprākā puse, mūsu izpratnē tā ir būtiskākā:

96. Izveidota lauku konsultatīvā sistēma, nodrošinot lauku attīstības speciālistu pakalpojumu pieejamību visā Latvijas teritorijā

**97. Stabila Valsts Lauku tīkla darbība (sekretariāta pienākumu pilda LLKC), kuras ietvaros pēc iespējas tuvāk interesenta (lauksaimnieki, mežsaimnieki, uzņēmēji u.c.) dzīvesvietai visā Latvijā ir pieejami zināšanu pārneses, pieredzes apmaiņas un informācijas pasākumi.
(33 lp.)**



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

SVID vājās puses:

120. Zināšanu pārnese I/s, pārtikas nozarē un visā meža apsaimniekošanas ciklā joprojām nav pietiekami attīstīta. Šobrīd Latvijā zinātnei atvēlētais finansējums ir tikai 0,7-0,8% no IKP, attīstītajās ES valstīs tas sasniedz un pārsniedz 3% no IKP, turklāt valsts finansē 1% un privātie komersanti 2% (34 lp.)



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

SVID vājās puses:

121. Lauksaimniecības, pārtikas un meža nozarē vāji attīstīta sadarbība augstākas pievienotas vērtības, inovatīvu produktu izstrādē... Latvijā ir zems inovatīvo uzņēmumu skaits - tikai 29,9% uzņēmumu īsteno inovācijas aktivitātes (2008.-2010.): tas ir 3. zemākais rādītājs ES (vidēji ES – 52%). Latvijas vājās puses inovāciju attīstībā ir zems finansējums pētniecībai un attīstībai publiskajā sektorā, inovatīvo mazo un vidējo uzņēmumu trūkums, nepietiekama to sadarbība un zems augsta līmeņa zinātnisko publikāciju apjoms (42.lp.)



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

SVID vājās puses:

122. Saimniecību efektivitāte ir viena no zemākajām ES – produkcijas izlaide un BPV uz nodarbināto, kā arī l/s izlaide no 1 EUR atbalsta. L/s izlaide uz vienu nodarbināto Latvijā ir par 67% zemāka nekā vidēji ES valstīs, savukārt atdeve no 1 EUR ieguldītā atbalsta atpaliek par 42% (42 lp).



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

SVID vājās puses:

134. Būtiskas klimatisko un lauksaimniecisko apstākļu, tsk. augsnes auglības, atšķirības Latvijas teritorijā. 180-190 dienu īss veģetācijas periods, kas būtiski ietekmē zemes izmantošanu, turklāt kultūraugiem kā nevēlama parādība pavasarī un rudenī vērojamas salnas, kad temperatūra noslīd zem 00C.

Ziemāju kultūrām riska faktors var būt stiprs kailsals, biežie atkušņi, kas mijas ar spēcīgu salu, kā arī izsušana zem biezas sniega kārtas uz nesasalušas augsnes.



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

LAUKU ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2014.–2020. SVID IESPĒJAS

146. Latvijā ir visi priekšnoteikumi ilgtspējīgai un produktīvai meža un lauksaimniecības zemju apsaimniekošanai - atbilstošs klimats, zemes resursi, teorētiskās zināšanas, tomēr netiek pilnā apjomā izmantots Latvijas zinātnes potenciāls mežsaimniecības un lauksaimniecības efektivitātes paaugstināšanā un zināšanu pārnesei visos darbības posmos;

147. Zinātnes sasniegumu īstenošana praksē, palielinot nozares konkurētspēju caur zinātnes sasniegumu un jaunu sadarbības formu ieviešanu praksē. Piemēram, klasteru veidošanās veicinās jaunu tehnoloģiju, inovāciju zinātnes sasniegumu ieviešanu ražošanā (52.lp.)



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LAUKU ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2014.–2020. SVID IESPĒJAS

160. Saimniecību tehnoloģisko paņēmieni maiņa uz videi draudzīgākām augsnes apstrādes un kūtsmēslu apsaimniekošanas metodēm sekmēs klimata pārmaiņu risku mazināšanu. Siltumnīcefekta izraisīto gāzu emisijas no viena hektāra bioloģiskajā lauksaimniecībā ir par 32% mazāki nekā lauksaimniecībā, kurā izmanto minerālmēslus, un par 35% - 37% mazāki nekā konvencionālajās kūtsmēslus izmantojošās saimniecībās. Tas ir saistīts ar faktu, ka bioloģiskajā lauksaimniecībā labākas augsnes auglības un paaugstināta humusa sastāva dēļ augsnē atgriežas par 12-15% vairāk oglekļa dioksīda nekā minerālmēslus izmantojošā lauksaimniecībā. (54. lpp.)





LAUKU ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2014.–2020. SVID DRAUDI

167. Jaunāko zinātnes un tehnikas sasniegumu ieviešanas zemais līmenis ražošanā un informācijas pieejamības trūkums par aktuālajām tendencēm nozarēs kavē lauksaimniecības, mežsaimniecības un pārtikas ražošanas nozaru uzņēmumu tālāko attīstību un konkurētspēju pasaules tirgū. (55. l.p.);

176. Latvijas nepastāvīgie klimatiskie apstākļi var apdraudēt augkopības produkcijas, tostarp arī lopbarības ražošanas apjomus un produkcijas kvalitāti (57.l.p.);





LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

LAUKU ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA 2014.–2020. SVID DRAUDI

182. Intensīva augu aizsardzības līdzekļu, kā arī mēslošanas līdzekļu lietošana rada augsnes un gruntsūdeņu piesārņojumu.

183. Neveicinot vidi saudzējošas lauksaimniecības metodes, nākotnē lauksaimniecības radītais piesārņojums varētu pasliktināt virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, īpaši jutīgo teritoriju ūdeņos varētu pārsniegt Direktīvas 91/676/EEK pieļaujamo nitrātu koncentrāciju.

184. Nepietiekama augsnes agroķīmiskā izpēte neļauj racionāli saimniekot un izmantot mēslošanas līdzekļus, neveicina augsnes auglības saglabāšanu, palielina augsnes un ūdeņu piesārņojuma risku. (58.lp.).

189. Būtisks lauksaimnieciskās ražošanas pieaugums proporcionāli palielinās SEG emisijas un energoresursu patēriņu. (59. lp.)



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LHRPA nozares attīstību redz šādos: Kopējos programmas konteksta rādītājos

200. Lai veicinātu nozaru augstas pievienotās vērtības un inovatīvu produktu ražošanu un zināšanu pārnesi, vienlaicīgi paaugstinot uzņēmumu konkurētspēju vietējā un pasaules tirgos, nepieciešams atbalsts pētniecības un inovācijas attīstībai lauku teritorijās.

201. Ieguldījumi inovāciju un pētniecības attīstībā sekmēs lauksaimniecības, pārtikas ražošanas un mežsaimniecības konkurētspējīgu un ilgtspējīgu, kas vienlaikus sniegs ieguldījumu arī Eiropas inovāciju partnerības mērķu sasniegšanā, tai skaitā nodrošinot pētījumu rezultātu izplatīšanu līdz produktu un metožu izstrādei un to integrācijai ražošanas procesā (61.lp.)





LATVIJAS HUMUSVIELU RAŽOTĀJU
UN PATĒRĒTĀJU ASOCIĀCIJA

LHRPA nozares attīstību redz šādos: Kopējos programmas konteksta rādītājos

213. Tādēļ, lai sekmētu paaudžu nomaiņu lauksaimniecībā un paaugstinātu saimniecību konkurētspēju, ir svarīgi atbalstīt gados vecāku cilvēku pārvaldītu saimniecību nodošanu jaunāku saimnieku pārvaldījumā, kā arī veicināt jauniešu ienākšanu lauksaimniecības nozarē, veidojot jaunas saimniecības.

214. Piesaistot nozarē jauno paaudzi, tiek saglabāts lauksaimniecības nozarei nepieciešamais darbaspēks ar jaunām zināšanām un prasmēm. Turklāt, jauno īpašnieku vadības prasmes sekmēs jaunu, inovatīvu ideju izmantošanu, lauku saimniecību efektivitātes un nozares konkurētspējas pieaugumu, kā arī ilgtspējīgu dabas resursu izmantošanu (62.-63.lp.).



PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS



LHRPA nozares attīstību redz šādos: Kopējos programmas konteksta rādītājos

226. Lai tiktu iegūtas stabilas un augstas lauksaimniecības kultūraugu ražas un tajā pašā laikā netiktu piesārņota vide, lauksaimniekiem ir jāveic regulāra augšņu agroķīmisko rādītāju noteikšana, kas dod iespēju plānot racionālu audzējamo kultūraugu izvēli, sabalansētu mēslošanas normu plānošanu, kā arī savlaicīgi plānot pasākumus augsnes auglības saglabāšanai vai uzlabošanai.

228. Pielietojot integrētu augu aizsardzības līdzekļu izmantošanu, iespējams panākt efektīvāku minerālmēslu pielietošanu, kā rezultātā samazinās piesārņojums virszemes un pazemes ūdeņos, un augsnē, gala produkcijā (64.lp.)





Latvijas humusvielu ražotāju un patērētāju asociācija (LHRPA)

Pateicamies par uzmanību!

Autori:

LHRPA prezidents Dr.sc.ing. Oļegs Kukainis; Mg.oec. Līga Bāliņa; Jānis Gutbergs



PROJEKTU LĪDZFINANŠĒ
EIROPAS SAVIENĪBA



EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2014. gada 31. janvārī noslēgto līgumu Nr. 2014/14, aktivitāte „Nozaru ekspertu ziņojumi”
Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests